

Rapporten All-Archeo bv 2636



Archeologienota

Zulte – Karreweg fase 2

Natasja Reyns

Bornem
2026

Colofon

Rapporten van het archeologisch onderzoeksbureau All-Archeo bv

Erkend archeoloog: All-Archeo bv, OE/ERK/Archeoloog/2015/00018

Auteurs: Natasja Reyns

All-Archeo bv
Woestijnstraat 45
2880 BORNEM

Wettelijk depot nummer
D/2026/12.807/90

© All-Archeo bv

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en /of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever.

All-Archeo bv aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
2	Verslag resultaten bureauonderzoek	5
2.1	Administratieve gegevens	5
2.2	Archeologische voorkennis	7
2.3	Onderzoeksopdracht	10
2.3.1	Vraagstelling en randvoorwaarden	10
2.3.2	Beschrijving geplande werken	11
2.3.3	Werkwijze	14
2.4	Assessmentrapport	14
2.4.1	Landschappelijke ligging van het onderzochte gebied	14
2.4.2	Historische beschrijving van het onderzochte gebied	21
2.4.3	Het onderzochte gebied in zijn archeologisch kader	26
2.4.4	Interpretatie van het onderzochte gebied en synthese	28
2.4.5	Afweging noodzaak verder vooronderzoek	29
3	Samenvatting	31
4	Bibliografie	32
4.1	Publicaties	32
4.2	Websites	32
5	Bijlagen	33
5.1	Archeologische periodes	33

1 Inleiding

Deze archeologienota werd opgemaakt naar aanleiding van de aanvraag van een omgevingsvergunning waarbij de totale oppervlakte van de ingreep in de bodem 1000 m² of meer beslaat, de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de vergunning betrekking heeft 3000 m² of meer bedraagt en waarbij de percelen helemaal buiten de archeologische zones liggen, opgenomen in de vastgestelde inventaris van archeologische zones,¹ zoals bepaald in artikel 5.4.1 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Het onderzoeksgebied valt niet binnen een beschermde archeologische site, noch binnen een gebied waar geen archeologisch erfgoed te verwachten valt.²

Alle coördinaten die weergegeven worden, zijn uitgedrukt in Lambert 72, tenzij anders vermeld.

De uitvoering van vooronderzoek zonder ingreep in de bodem gaat steeds de uitvoering van vooronderzoek met ingreep in de bodem vooraf. Het doel van een archeologisch vooronderzoek wordt immers met een minimum aan destructie van het archeologisch erfgoed bereikt.

¹ <https://geo.onroenderfgoed.be>

² <https://geo.onroenderfgoed.be>

2 Verslag resultaten bureauonderzoek

Het doel van de archeologische bureaustudie is de aanwezigheid, aard en bewaringsomstandigheden van de archeologische monumenten te kunnen inschatten, de landschappelijke opbouw van het gebied te kennen, om de impact van de werken op het aanwezige archeologische erfgoed in te schatten en daaruit concrete aanbevelingen te formuleren voor de verdere prospectiestrategie.

2.1 Administratieve gegevens

Projectcode: 2026C404

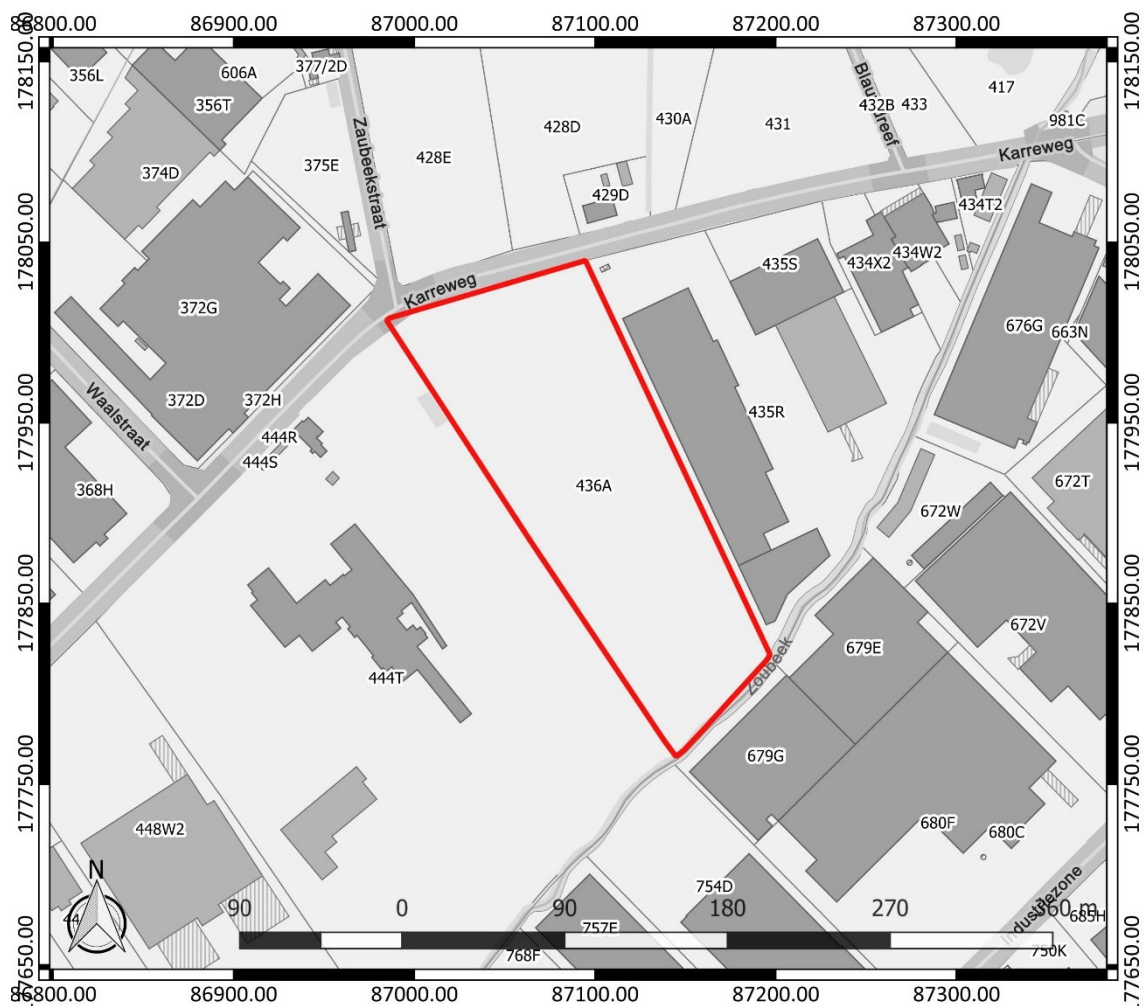
Erkend archeoloog: All-Archeo bv, OE/ERK/Archeoloog/2015/00018

Locatie (provincie, gemeente, deelgemeente, adres, toponiem): provincie Oost-Vlaanderen, Zulte, Karreweg, Zaubeeekstraat

Bounding box x/y Lambert 72 coördinaten:

- 86984.66, 177765.35
- 87196.86, 178039.87

Kadastraal plan:

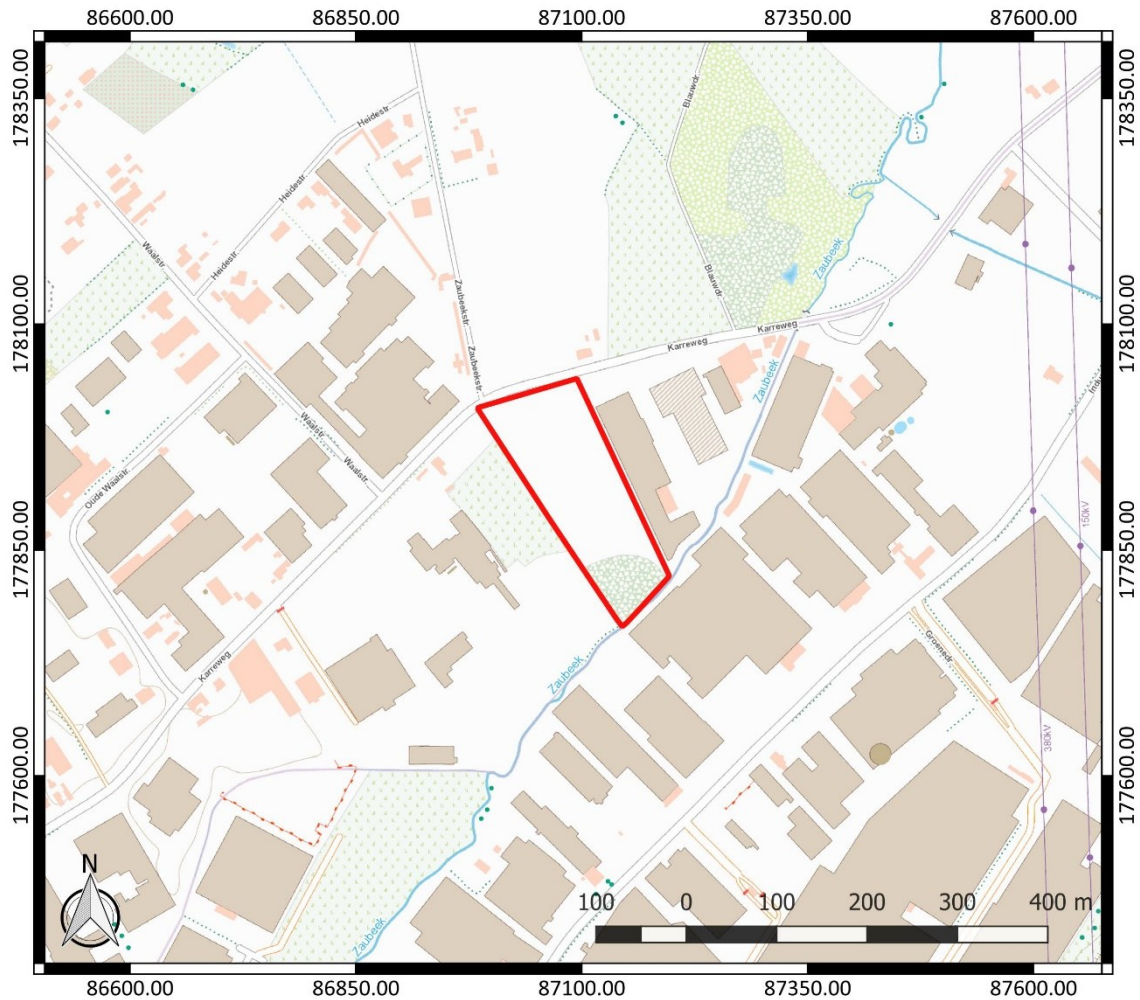


Figuur 1: Kadastraalplan met aanduiding van het onderzoeksgebied in rood (www.geopunt.be)

Kadastrale percelen: Zulte, Afdeling 1, sectie C, nummers 436A

Oppervlakte onderzoeksgebied: ca. 24.779 m²

Topografische kaart:

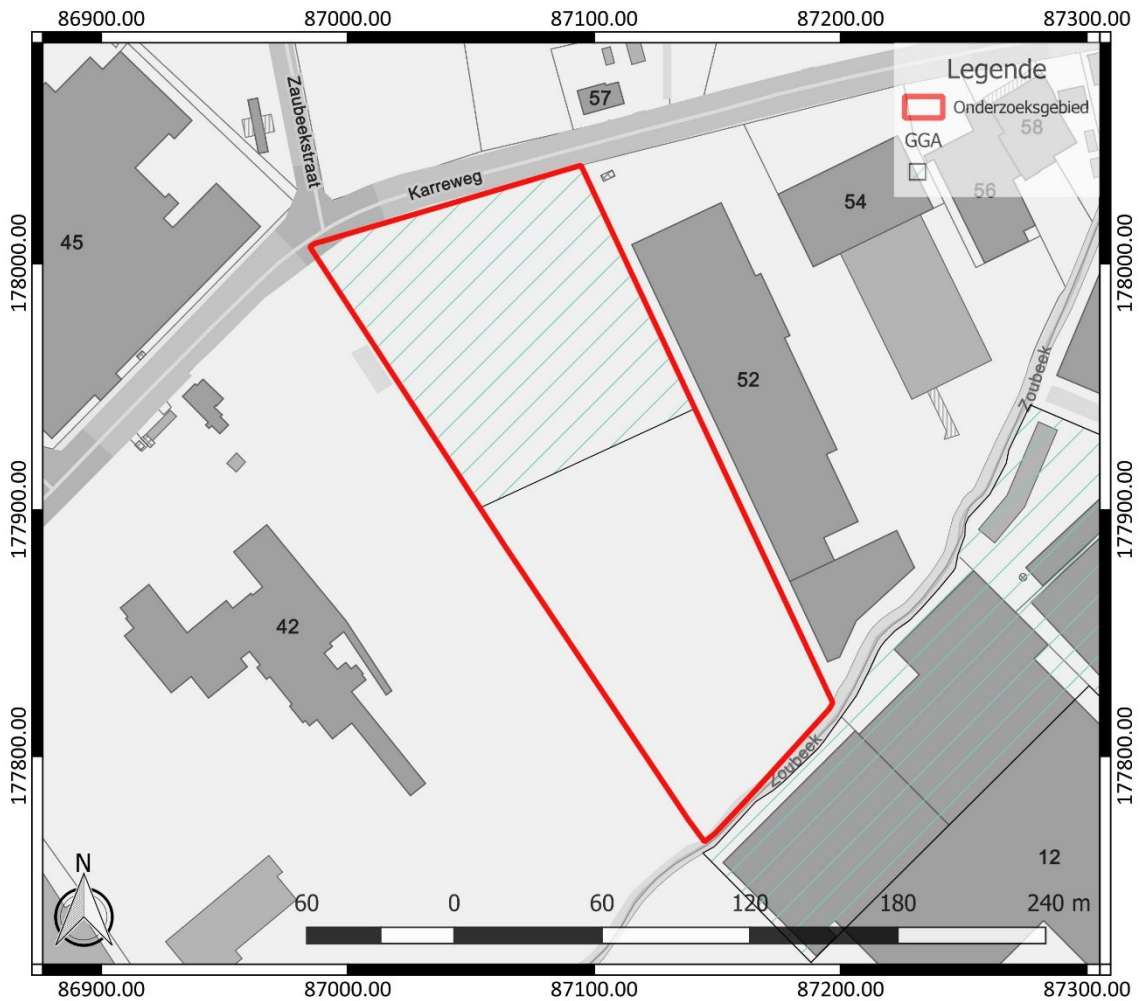


Figuur 2: Topografische kaart met aanduiding van het onderzoeksgebied (<https://www.dov.vlaanderen.be>)

Begin- en einddatum uitvoering onderzoek: 27/03/2026 – 02/04/2026

Relevante termen uit de thesauri bij de Inventaris Onroerend Erfgoed: bureauonderzoek, steentijd, nieuwe tijd, nieuwste tijd, akkerland, heide, bos

Verstoorte zones: het noorden van het onderzoeksgebied is aangeduid als GGA-gebied naar aanleiding van eerder uitgevoerd archeologisch onderzoek (zie hoofdstuk 2.2). Een GGA-gebied is een gebied waar geen archeologisch erfgoed meer verwacht wordt.



Figuur 3: Verstoringenkaart, weergegeven op het GRB (www.geopunt.be)

2.2 Archeologische voorkennis

Voor het noorden van het onderzoeksgebied werd eerder al een archeologienota (ID 18010) opgesteld, naar aanleiding van een eerste fase van de geplande werken.³ Die adviseerde de uitvoering van terreinonderzoek.⁴

Daarop werd een landschappelijk bodemonderzoek en een proefsleuvenonderzoek (ID 19622, CAI ID 983282) uitgevoerd.⁵ Het toonde aan dat het bodemarchief voldoende goed bewaard gebleven is om nog relevante archeologische sporen aan te kunnen treffen. Het potentieel op goed bewaarde steentijd artefactensites blijkt echter laag. Bijkomend onderzoek naar steentijd artefactensites was daarom niet aan de orde. Wel diende nog een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd te worden om na te gaan of op het terrein relevante archeologische sporen aanwezig zijn.

³ <https://loket.onroerendergoed.be/archeologie/notas/notas/18010>

⁴ Ferket/Van Buggenhout 2021

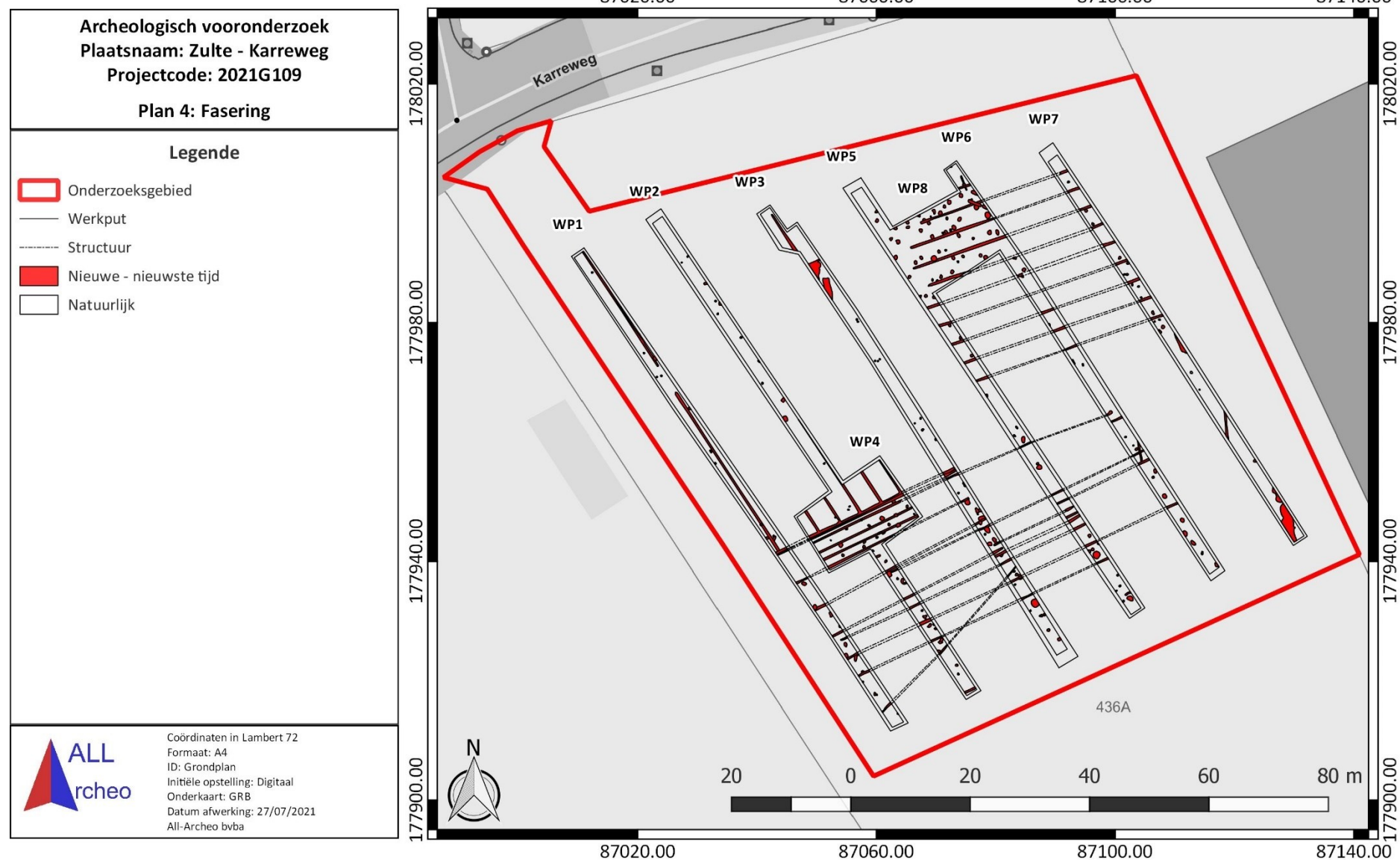
⁵ <https://loket.onroerendergoed.be/archeologie/notas/notas/19622>; Inventaris Onroerend Erfgoed 2026: Karreweg [online], <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/983282> (geraadpleegd op 30 maart 2026).



Figuur 4: Werkput 3, profiel 3 AB (Gyesbreghs/Reyns 2021, 26, fig. 15)



Figuur 5: Werkput 5, profiel 4 AB (Gyesbreghs/Reyns 2021, 26, fig. 16)



Figuur 6: Fasering proefsleuvenonderzoek (Gyesbreghs/Reyns 2021, 40, fig. 36), weergegeven op het GRB (www.geopunt.be)

Het proefsleuvenonderzoek toonde aan dat er geen waardevolle archeologische site aanwezig is binnen het onderzoeksgebied. Er werden wel veel sporen aangetroffen, maar ze zijn toe te schrijven aan de ontbossing die plaatsvond in het midden van de 19^{de} eeuw en aan de drainage van het terrein in de nieuwste tijd. Er werden geen sporen aangetroffen die te beschouwen zijn als resten van bewoning of van begraving.

Het relevante archeologische niveau werd aangetroffen op een diepte van ca. 37 tot 106 cm onder het maaiveldniveau.

Het uitgevoerde archeologische vooronderzoek kon voldoende aantonen dat er geen waardevolle archeologische vindplaats aanwezig is op het terrein. Daarom werden geen bijkomende archeologische maatregelen meer nodig geacht in het kader van de geplande werken.⁶



Figuur 7: Overzichtsfoto werkput 8 met de sporen van ontbossing (Gyesbreghs/Reyns 2021, 33, fig. 23)

2.3 Onderzoeksopdracht

2.3.1 Vraagstelling en randvoorwaarden

Naar aanleiding van de geplande werken ter hoogte van het onderzoeksterrein werd een archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd. Hierbij staat de vraag centraal wat de impact zal zijn van de geplande werken op het archeologisch bodemarchief. Op basis daarvan wordt een afweging gemaakt of verder archeologisch onderzoek met ingreep in de bodem nodig is.

⁶ Gyesbreghs/Reyns 2021, 48

Volgende onderzoeksvragen worden behandeld:

- Welke aanwijzingen bevatten de bestaande bronnen over het archeologisch potentieel van het terrein?
- Wat is de landschapshistoriek en de gebruiksevolutie van het terrein?
- Wat is de impact van de geplande werken?

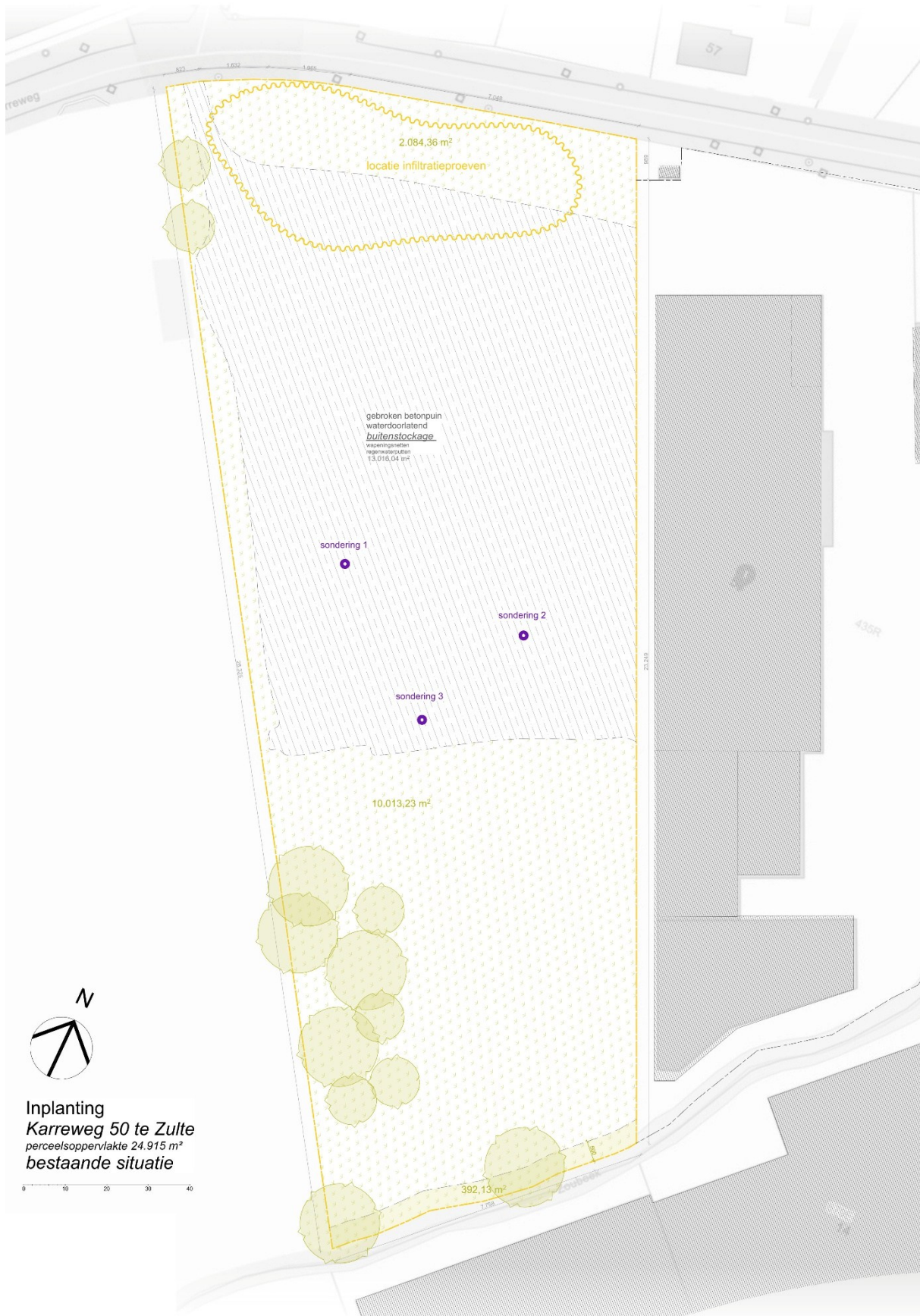
Randvoorwaarden: niet van toepassing.

2.3.2 Beschrijving geplande werken

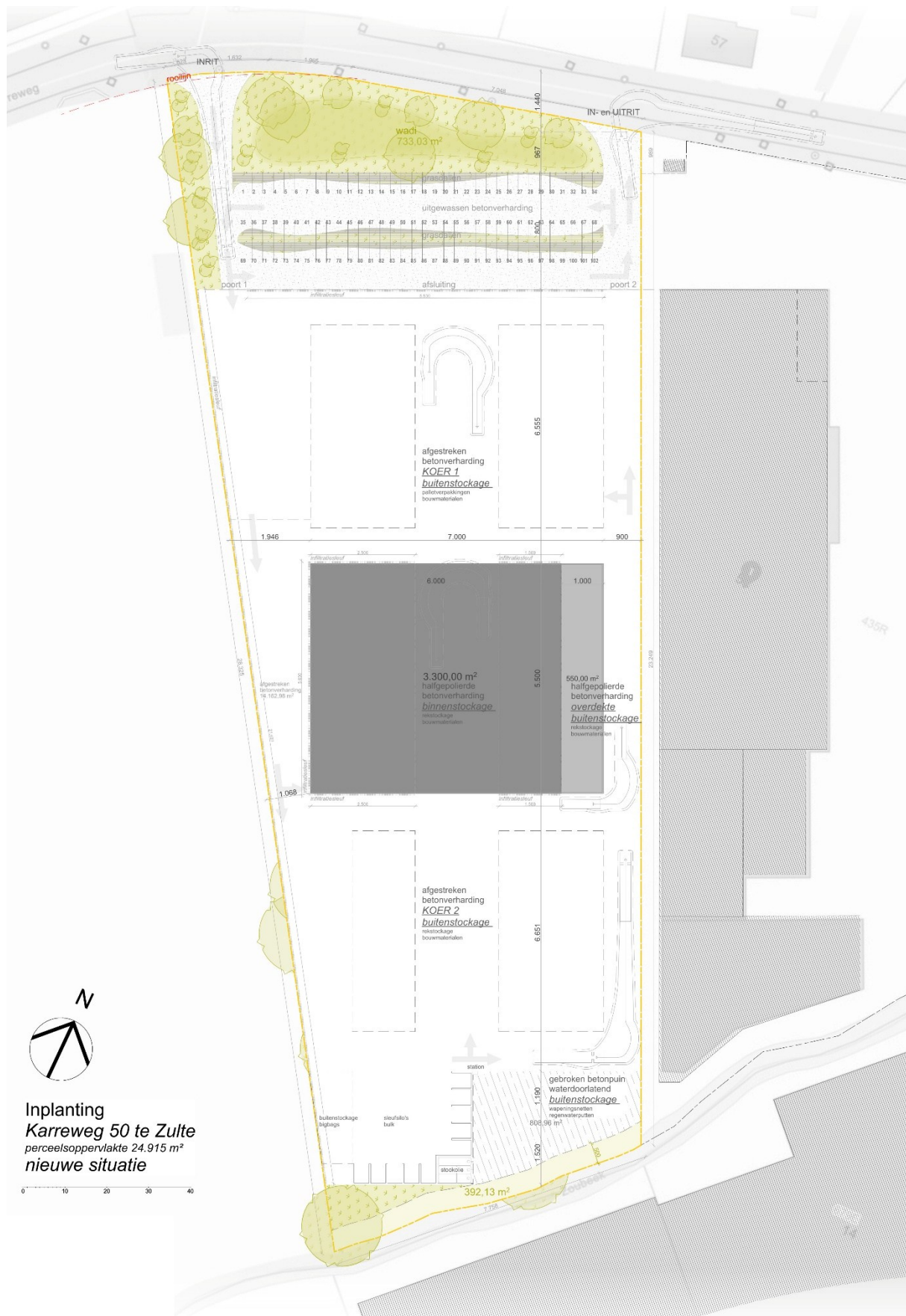
In het noorden van het terrein werd eerder al een steenslagverharding aangelegd voor de voorlopige opslag van bouw materiaal. Deze archeologienota heeft betrekking op een volgende fase van de werken. Daarbij wordt de bestaande aangepast naar een uitgewassen betonverharding en een afgestroken betonverharding, die verder uitgebreid wordt naar het zuiden van het onderzoeksgebied. In het uiterste zuidoosten wordt een zone van gebroken betonpuin voorzien.

Voor de aanleg van de verhardingen zal de teelaarde 35 cm afgegraven worden. Bij de aanleg van de verhardingen wordt het bestaande maaiveldniveau gevolgd worden.

De bestaande bomen in het zuiden van het terrein worden gerooid. Verder is sprake van de aanleg van een groenzone en de aanplant van bomen. Bodemingrepen gerelateerd aan de aanleg van de groenzone en de aanplant van bomen kennen een verstoringsdiepte die ligt tussen ca. 40 cm en 1,00 m. Aan de straatzijde wordt ook nog een wadi aangelegd. Dit kent een verstoringsdiepte tot ca. 50 cm.



Figuur 8: Plan bestaande toestand



Figuur 9: Ontwerpplan

2.3.3 Werkwijze

Het bureauonderzoek heeft betrekking op een zone die gekenmerkt wordt door een lage densiteit aan bebouwing in het verleden. Daarom wordt bijzondere aandacht besteed aan de landschappelijke opbouw en het landgebruik van het gebied.

Voor het bureauonderzoek zijn de aardkundige gegevens online opgezocht via www.dov.vlaanderen.be en www.geopunt.be. De geomorfologische kaart is niet beschikbaar voor het onderzoeksgebied. Het historisch kaartmateriaal is georeferereerd geraadpleegd op www.geopunt.be.

Het belangrijkste beschikbare historisch kaartmateriaal werd geraadpleegd om de gebruiksgeschiedenis van het onderzoeksgebied van de laatste eeuwen zo goed mogelijk te kennen. Met de Villaretkaart (1745-1748), de Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden (1771-1778), de Atlas der Buurtwegen (1841) en de Atlas cadastrale parcellaire de la Belgique van Popp (1842-1879) worden vier momentopnames bekeken, voorafgaand aan de stafkaarten. De informatie afkomstig uit historisch kaartmateriaal kan een impact hebben op de inschatting van de kwaliteit van het eventueel aanwezige oudere bodemarchief. Beschikbare stafkaarten en luchtfoto's van het onderzoeksterrein werden geraadpleegd op www.geopunt.be en op www.cartesius.be. Ze worden enkel weergegeven wanneer ze een relevante bijdrage kunnen leveren aan de onderzoeksvragen met betrekking tot landschapshistoriek, gebruiksgeschiedenis van het terrein of de evolutie van historische bebouwing.

In het kader van de vraagstelling rond het archeologisch potentieel van het terrein werden de Centrale Archeologische Inventaris en de landschapsatlas geraadpleegd. De Centrale Archeologische Inventaris is een inventaris van tot nog toe gekende archeologische vindplaatsen. Vanwege het specifieke karakter van het archeologisch erfgoed dat voor ons verborgen zit in de ondergrond, is het onmogelijk om op basis van de Centrale Archeologische Inventaris met zekerheid uitspraken te doen over de aan- of afwezigheid van archeologische sporen.

2.4 Assessmentrapport

2.4.1 Landschappelijke ligging van het onderzochte gebied

Het onderzoeksgebied is gelegen ten zuiden van de Karreweg en de Zaubeeekstraat (Figuur 10). Volgens het gewestplan is het terrein gelegen in gebieden voor milieubelastende industrieën. In het zuiden grenst het terrein aan de Zoubeek, een zijbeek van de Leie (Figuur 12). Deze beek ontspringt ten zuidzuidoosten van het terrein. Ten noorden van het terrein stroomt de Zoubeek verder in noordwestelijke richting naar de Leie, waar ze uiteindelijk in uitmondt. De Leie zelf situeert zich op enige afstand ten westen en ten noordwesten. Een andere belangrijke zijbeek van de Leie in de omgeving is de Gaverbeek, die zich ten zuidwesten bevindt.

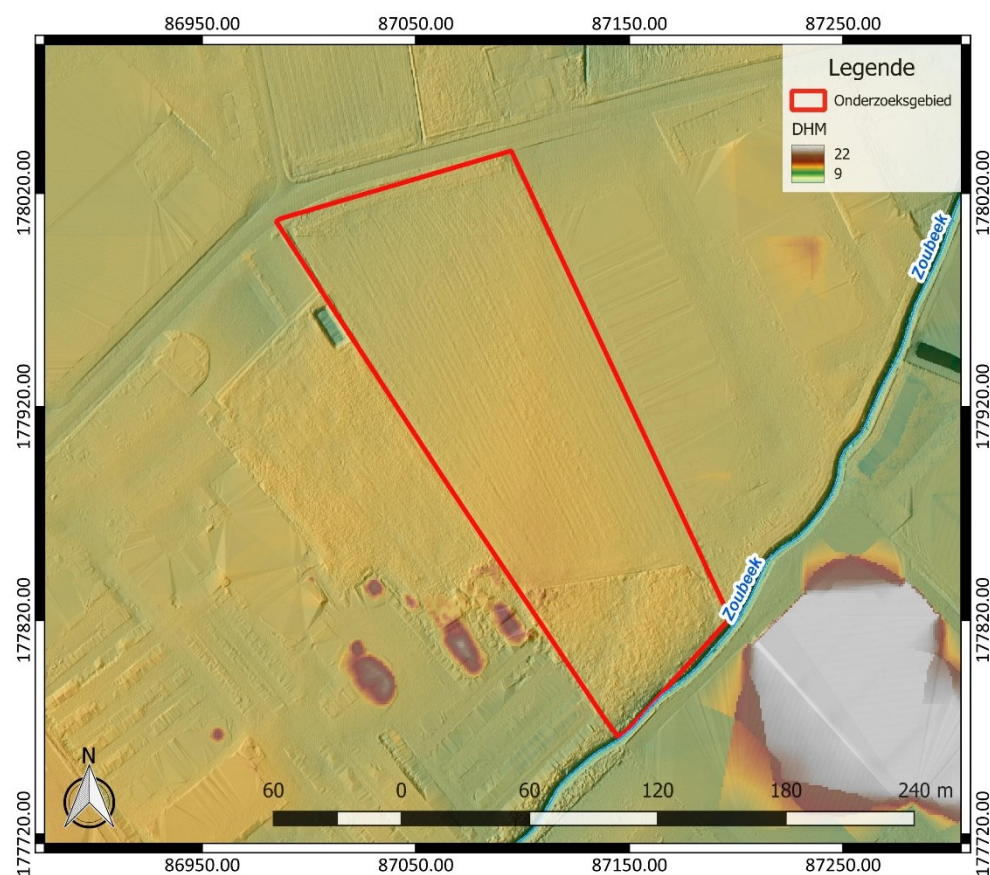
Zulte situeert zich in de alluviale valleien van de Leie, de Gaverbeek en de Zoubeek. Het gebied behoort tot de Vlaamse Zandstreek. De valleien worden gekenmerkt door vochtige kleigronden.⁷ Op geomorfologisch vlak behoort de vlakte van de Leie tot de Vlaamse Vallei, die een relatief vlak reliëf vertoont. De Vlaamse Vallei is een depressie die grotendeels ontstaan is door fluviatiele processen en die tijdens het Laat-Pleistoceen opgevuld werd. Tussen de Leie en de Schelde, ten oosten en ten zuiden van het terrein, bevindt zich een golvend gebied. De top van de waterscheidingskam tussen de Leie en de Schelde strekt zich uit van Bellegem over Otegem, Tiegem en Wortegem-Petegem tot in Kruishoutem.⁸

⁷ Inventaris Onroerend Erfgoed 2026: Zulte [online], <https://id.erfgoed.net/themas/14233> (geraadpleegd op 27 maart 2026).

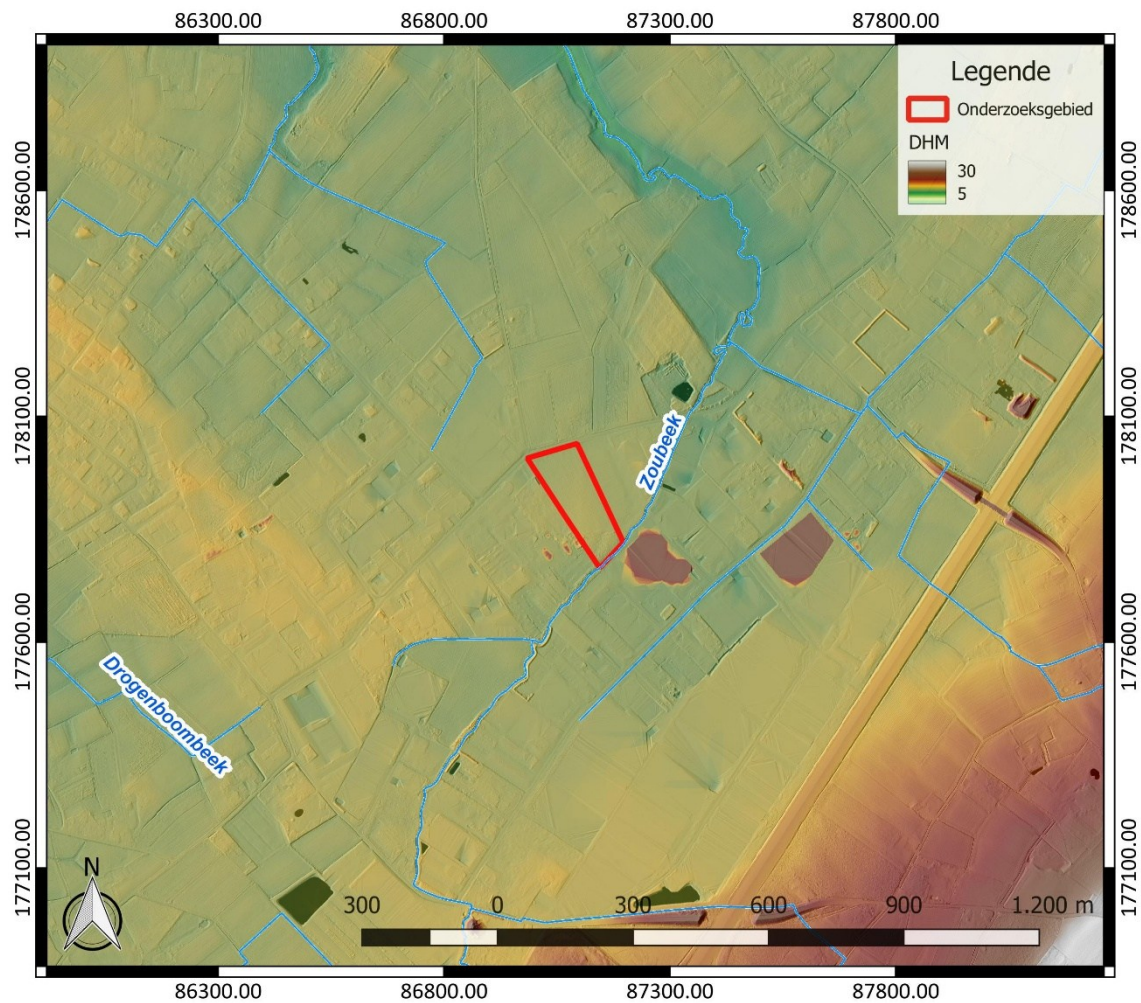
⁸ Bogemans 2007, 4-5



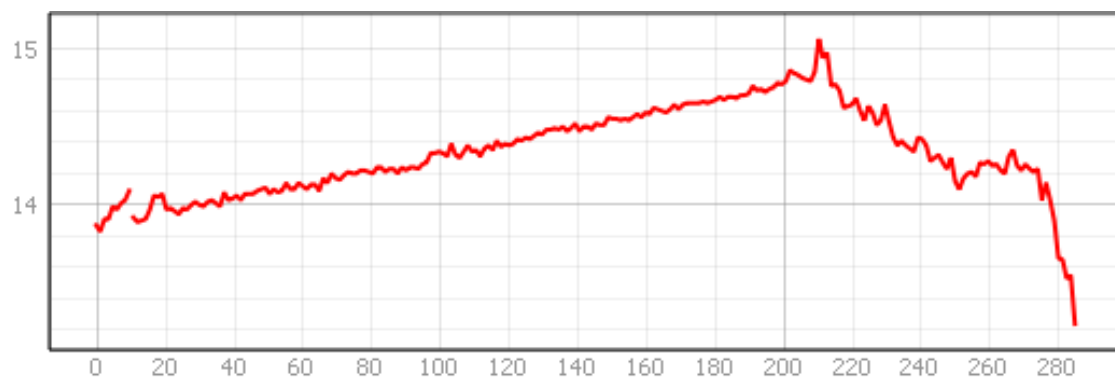
Figuur 10: Luchtfoto van 2024 met aanduiding van het onderzoeksgebied (<https://www.geopunt.be/kaart>)



Figuur 11: Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen II, DTM 1 m en Multidirectional hillshade DHM Vlaanderen I, 25 cm, met aanduiding van het onderzoeksgebied

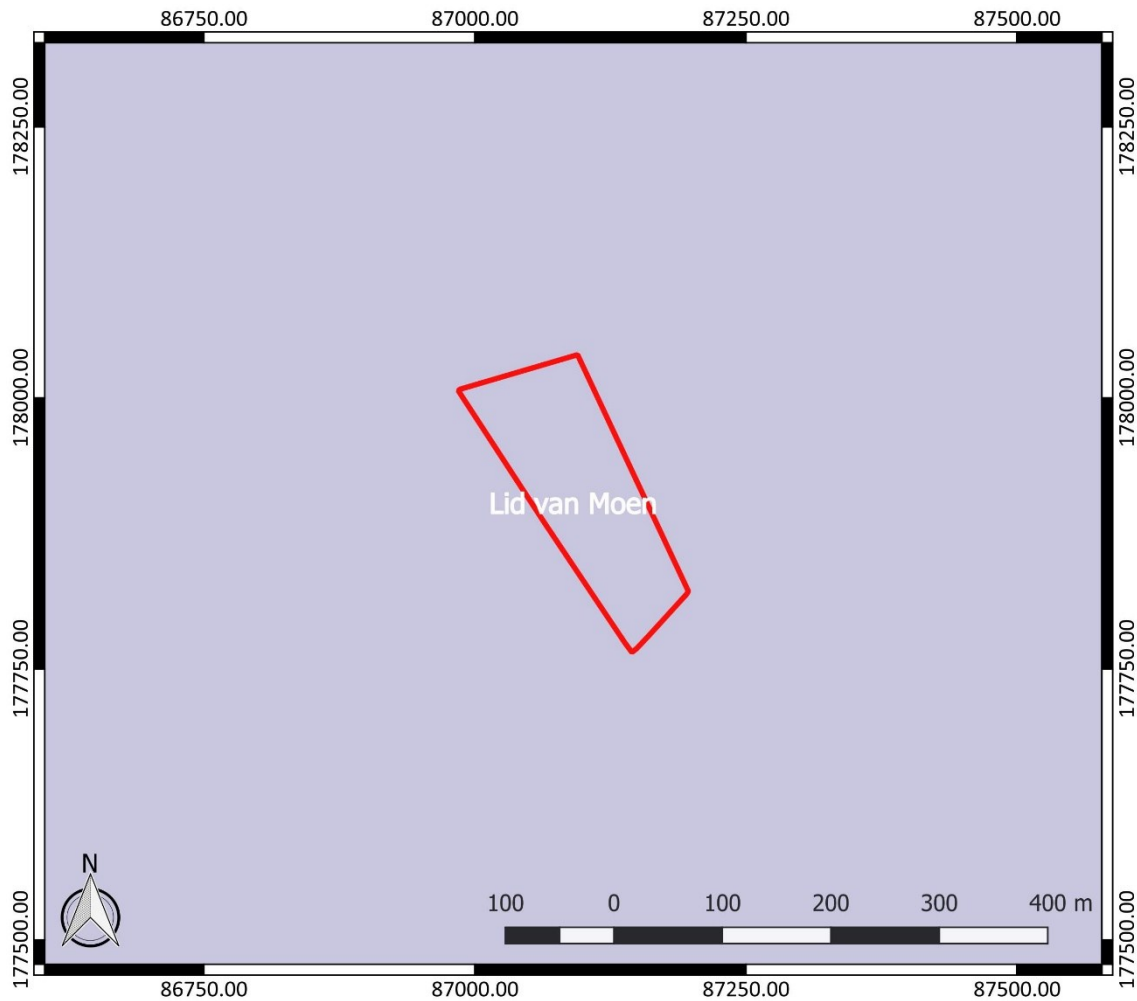


Figuur 12: Hydrografische kaart met aanduiding van het onderzoeksgebied, Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen II, DTM 1 m en Hillshade DHM Vlaanderen I, 25 cm (<https://www.geopunt.be/kaart>)



Figuur 13: Hoogteverloop van noordwest naar zuidoost over het onderzoeksgebied (www.geopunt.be/kaart)

Het onderzoeksgebied bevindt zich in laaggelegen gebied. Het terrein helt licht af naar het noordwesten toe en kent een hoogte van 13,2 tot 15,1 m TAW (Figuur 13).



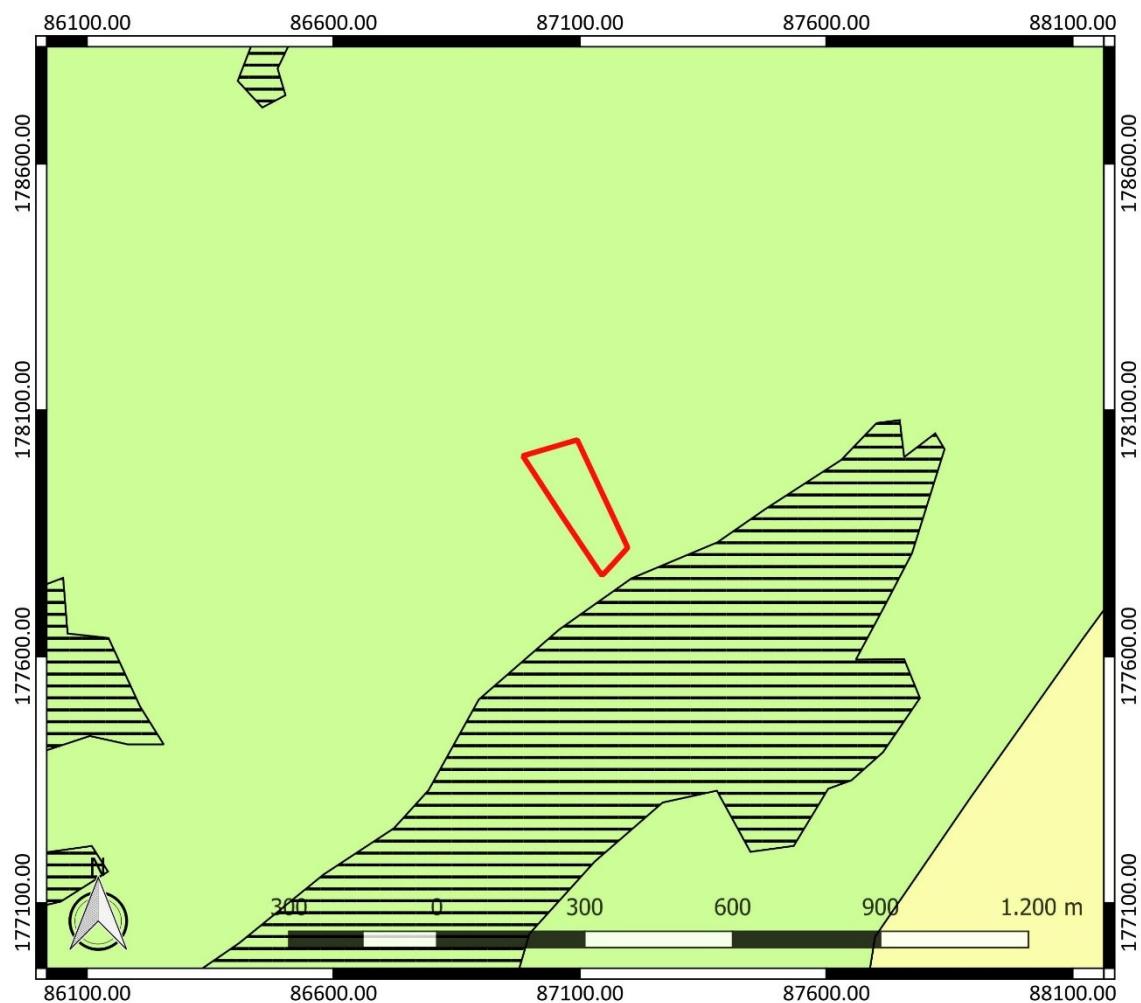
Figuur 14: Tertiaire geologische ondergrond met aanduiding van het onderzoeksgebied (www.geopunt.be)

De tertiaire ondergrond van het onderzoeksgebied (Figuur 14) bestaat uit het Lid van Moen (Formatie van Kortrijk). Dit wordt gekenmerkt door grijze klei tot kleihoudend silt met kleilagen en *Nummulites planulatus*.⁹

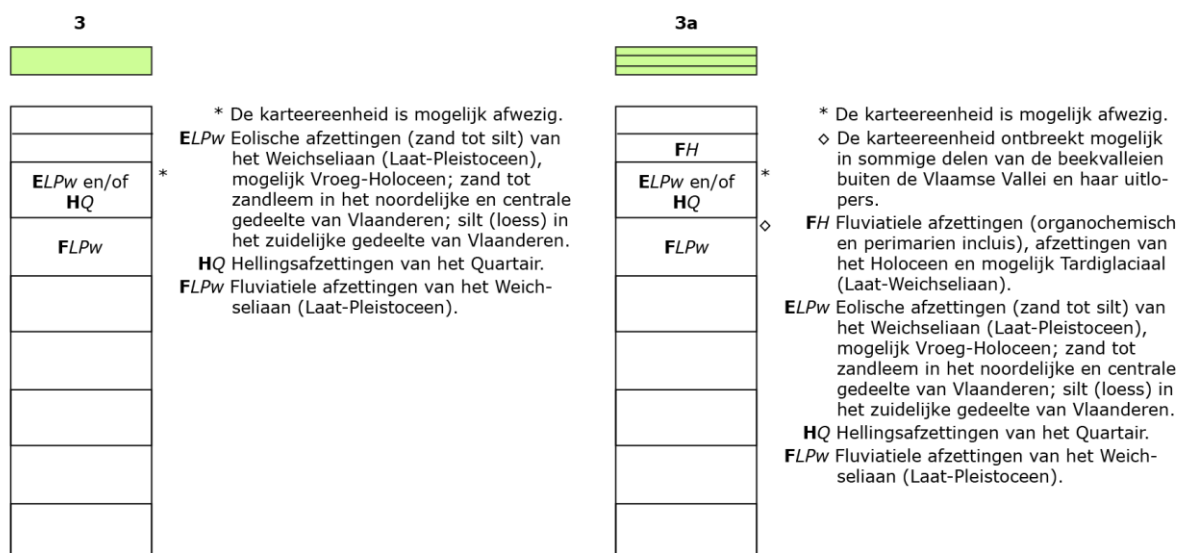
De quartairgeologische kaart (Figuur 15) geeft aan dat in het onderzoeksgebied fluviatiele afzettingen van het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen) aanwezig zijn. Hierboven kunnen jongere eolische afzettingen van het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen) en mogelijk van het Vroeg-Holoceen voorkomen, en/of hellingafzettingen van het Quartair. Deze afzettingen zijn echter mogelijk afwezig.¹⁰

⁹ www.geopunt.be/kaart

¹⁰ www.geopunt.be/kaart

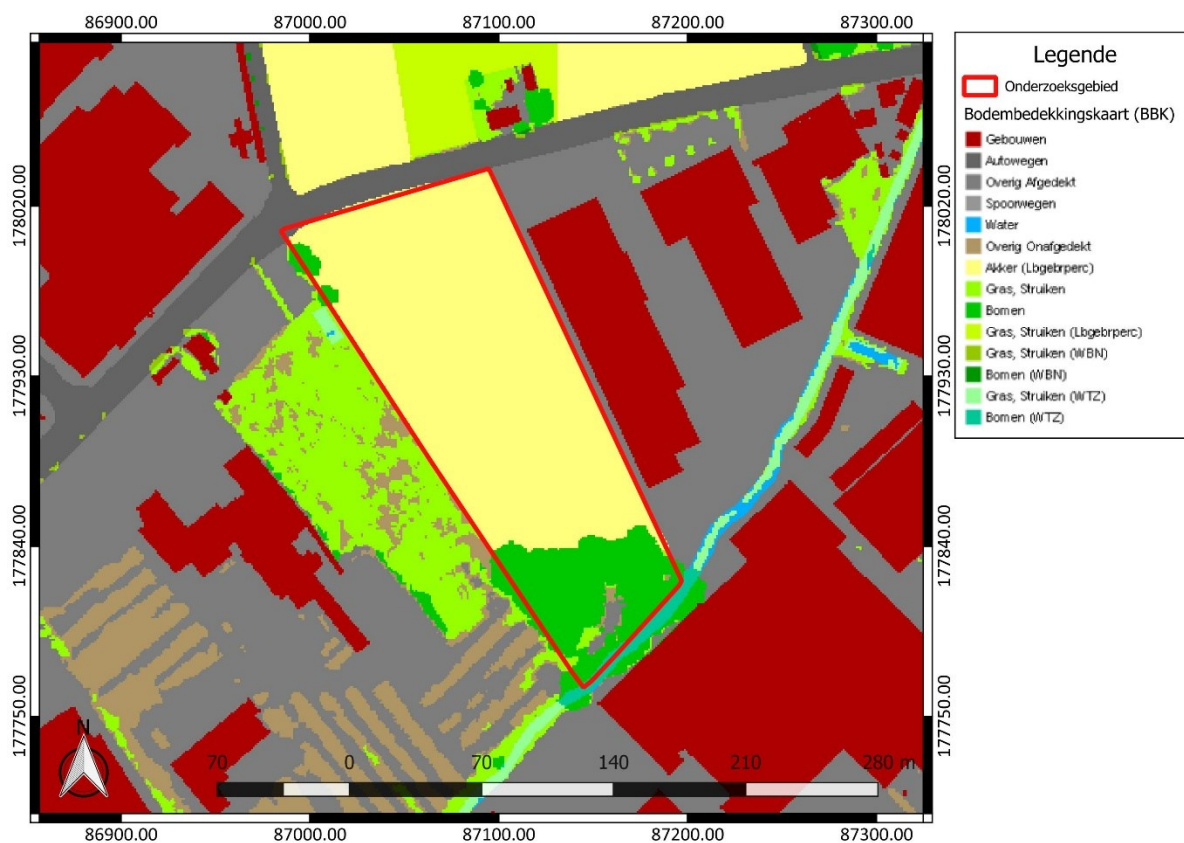


Figuur 15: Quartaairgeologische kaart met aanduiding van het onderzoeksgebied (www.geopunt.be)



Figuur 16: Legende bij de quartaairgeologische kaart (www.geopunt.be)

In het onderzoeksgebied is grotendeels akkerland te bemerken. Voor het overige wordt het onderzoeksgebied volgens de kaart ingenomen door gras, bomen en struiken (Figuur 18). Dit beeld komt niet langer overeen met het beeld dat we zien op een recente luchtfoto (Figuur 10). Die toont ons dat in het noorden van het terrein een steenslagverharding aangelegd werd. Volgens de potentiële bodemerosiekaart is de erosiegevoeligheid binnen het onderzoeksgebied verwaarloosbaar (Figuur 19).



Figuur 18: Bodemgebruikskarta met aanduiding van het onderzoeksgebied (www.geopunt.be)



Figuur 19: Potentiële bodemerosiekaart met aanduiding van het onderzoeksgebied, weergegeven op het GRB (www.geopunt.be)

2.4.2 Historische beschrijving van het onderzochte gebied

Zulte werd voor het eerst vermeld in 1182 als "Sulta". De naam zou afgeleid zijn van "sula", het Germaanse woord voor modderpoel. Enkele vondsten wijzen op een zeer vroege menselijke aanwezigheid in de gemeente. In 1903 werden er reeds enkele neolithische vondsten aangetroffen in de nabijheid van de huidige Karreweg, een oude Romeinse heerweg. Het dorp zou reeds in de Karolingische tijd begrensd geweest zijn door de Leie in het noorden en het westen, de Zoubeek in het oosten en de Gaverbeek in het zuiden. Tijdens het ancien régime behoorde Zulte op administratief gebied tot de kasselrij Kortrijk, roede van Deinze. Op kerkelijk vlak was de parochie afhankelijk van het bisdom Doornik en later van het bisdom Gent. Het patronaatsrecht bleef in handen van de Sint-Maartensabdij van Doornik.

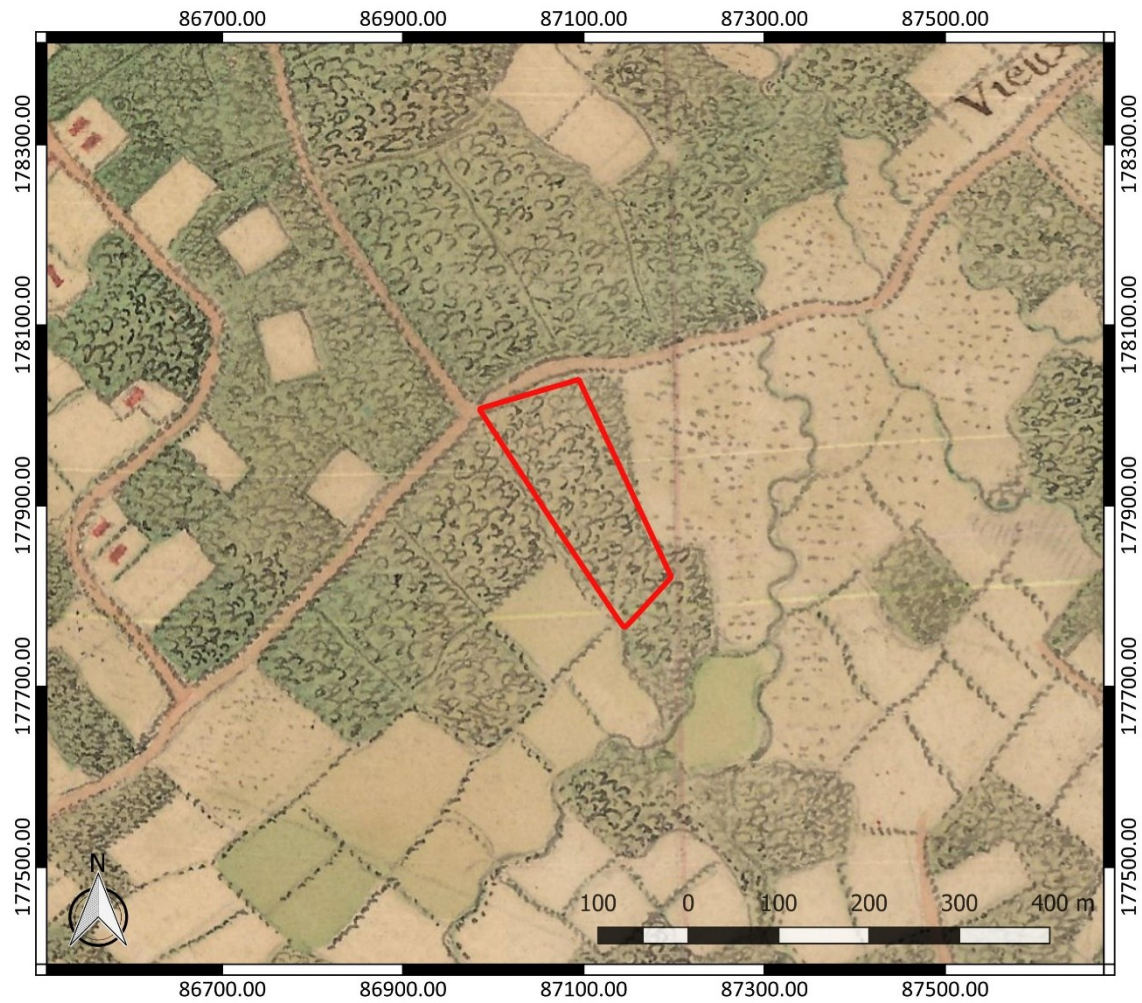
In de 13^{de} eeuw was de dorpsheerlijkheid, die afhankelijk was van het leenhof "de Stenen Man" van Oudenaarde, in het bezit van de familie van Lake. De heerlijkheid bezat een eigen leenhof, het "Hof van Lake", en hoge justitie en zetel in het zogenaamde "Kasteel Te Lake". Later was de heerlijkheid van Zulte eigendom van de familie van Gavere of de Liedekerke, de familie Basta, de graven van Hulst, het geslacht d' Ennetieres en de Beer. De laatstgenoemde eigenaar verkocht de heerlijkheid in 1715 aan J.S. Limnander, heer van "ter Werft". De laatste heer van Zulte was K. Limnander, die burgemeester werd van de nieuwe gemeente in 1804. Op het grondgebied van Zulte bevonden zich nog andere belangrijke heerlijkheden, waaronder "ten Dijcke" met het zogenaamd "Blauw Kasteelken", "ten Heede" en "ter Hagen".

Tot in circa 1830 werd twee derde van de totale oppervlakte van de gemeente ingenomen door bossen. Deze bossen verdwenen geleidelijk aan in de 19^{de} eeuw en werden vervangen door akkerlanden. In de laatste decennia van de 19^{de} eeuw moesten er landbouwgronden wijken voor woningbouw en industrie. Vanaf circa 1880 bloeiden de handel en nijverheid met stokerij-brouwerijen, breigoedateliers, leerlooierijen, wolwasserijen en -spinnerijen. De ontwikkeling van de gemeente tot industriegebied werd versterkt door de aanwezigheid en aanleg van verschillende verkeerswegen, de in 1839 aangelegde spoorlijn tussen Gent en Kortrijk en de in 1972 verbrede en gekanaliseerde Leie. Bij het kanaliseren van de Leie werden talrijke meanders afgesneden. Hierdoor kwam het "kasteel van Zulte" geïsoleerd op een eiland te liggen.¹¹

Op de Villaretkaart, genoemd naar Jean Villaret, ingenieur-geograaf bij het Franse hof en één van de makers (1745-1748), bevindt het onderzoeksgebied zich ter hoogte van een bebost perceel, ten zuiden van de historische voorloper van de huidige Karreweg (Figuur 20).

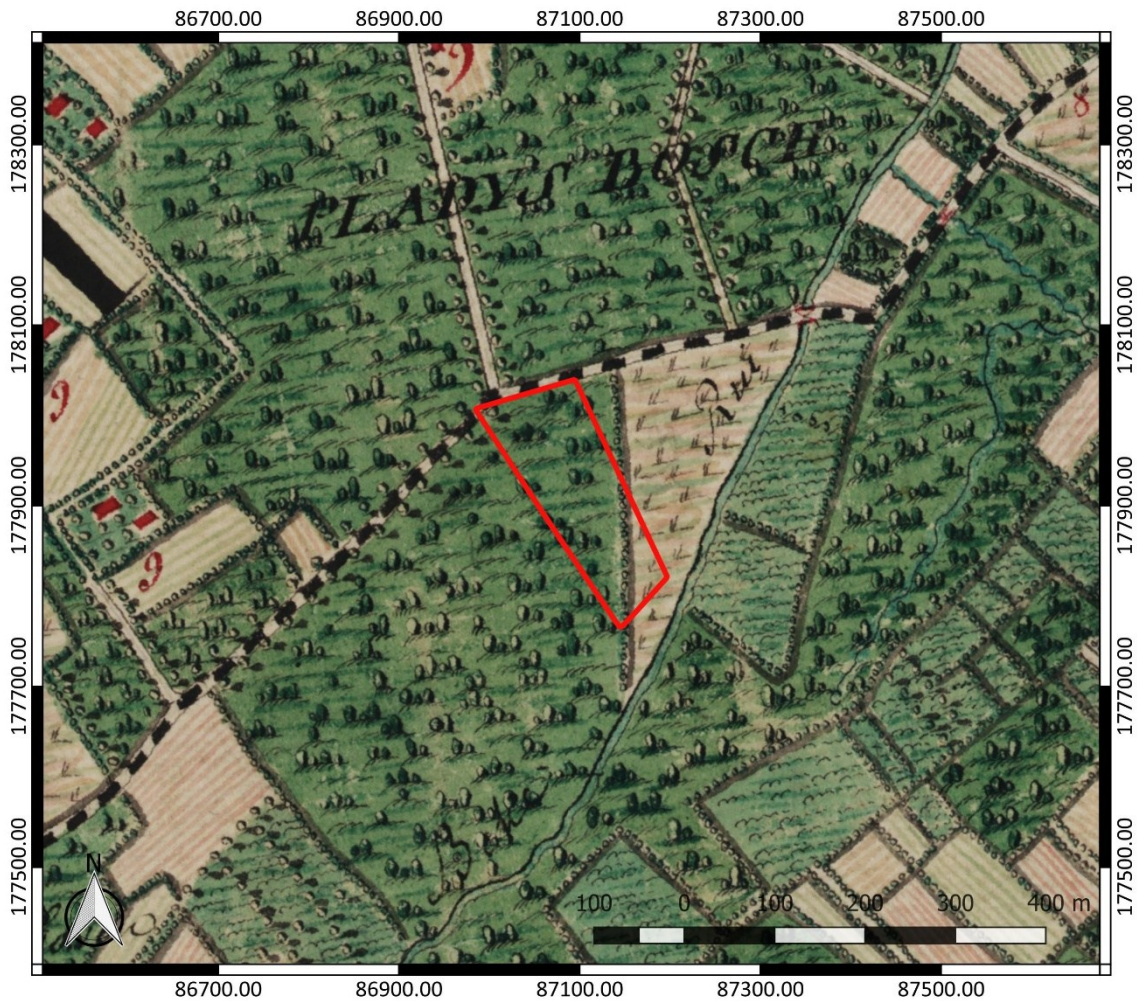
In de omgeving vinden we nog meer beboste percelen. Verder is ook sprake van akkerland, grasland en erg beperkt ook bebouwing. Op korte afstand ten oosten wordt een waterloop weergegeven. Het gaat vermoedelijk om de Zoubeek.

¹¹ Inventaris Onroerend Erfgoed 2026: Zulte [online], <https://id.erfgoed.net/themas/14233> (geraadpleegd op 27 maart 2026).



Figuur 20: Villaretkaart met aanduiding van het onderzoeksgebied (www.geopunt.be)

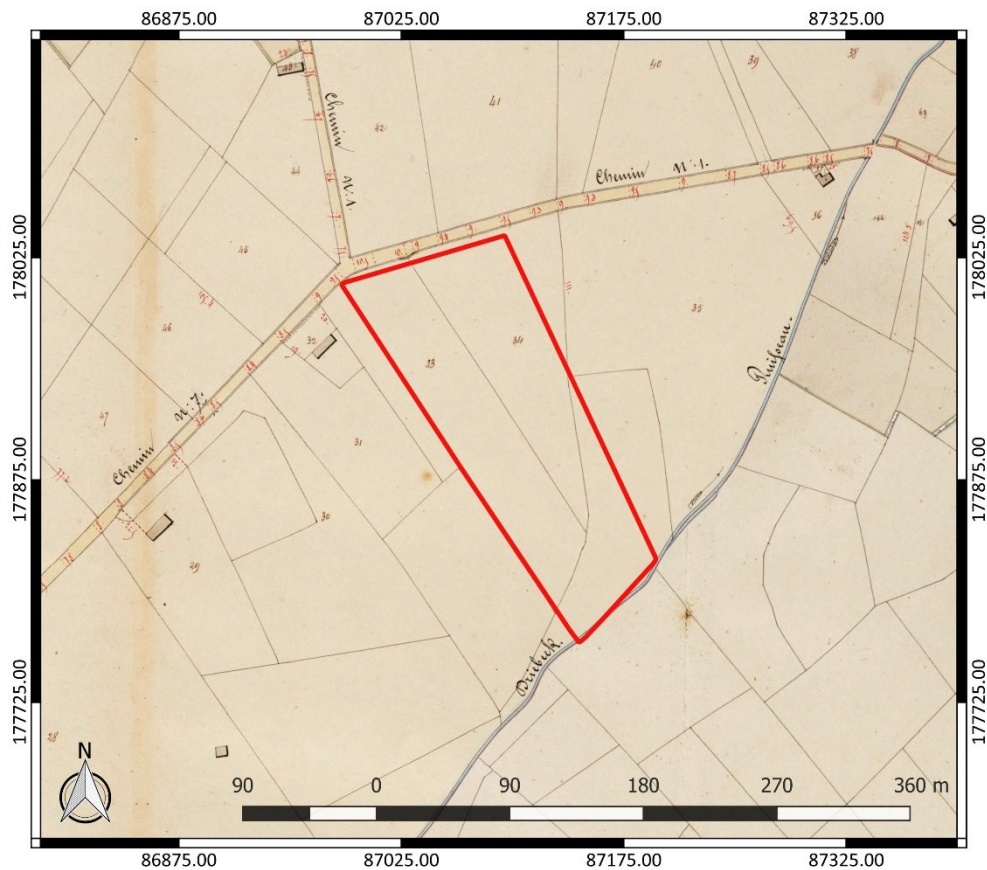
Op de Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden, opgemaakt op initiatief van graaf de Ferraris (1771-1778), wordt het onderzoeksgebied opnieuw grotendeels ingenomen door bos (Figuur 21). Ter hoogte van het uiterste zuidoosten wordt heide afgebeeld. De omgeving van het terrein is nog steeds erg landelijk en wordt nog steeds voor een groot deel ingenomen door bos.



Figuur 21: Kabinetskaart der Oostenrijkse Nederlanden met aanduiding van het onderzoeksgebied (www.geopunt.be)

Op de Atlas der Buurtwegen (1841) is opnieuw geen bebouwing meer te zien binnen het onderzoeksgebied (Figuur 22). De kaart geeft nu ook aan dat het terrein in het zuiden grenst aan de Zoubeek. De Atlas cadastral parcellaire de la Belgique van P.C. Popp (1842-1879) geeft een gelijkaardig beeld als de Atlas der Buurtwegen weer. De Vandermaelenkaart (1846-1854) geeft ons meer informatie over het landgebruik van het terrein. We leren er uit dat in het zuiden van het terrein nog een beboste zone aanwezig is. Het noordwesten van het terrein lijkt omgevormd tot akkerland en de rest van het terrein is nog in gebruik als heide.

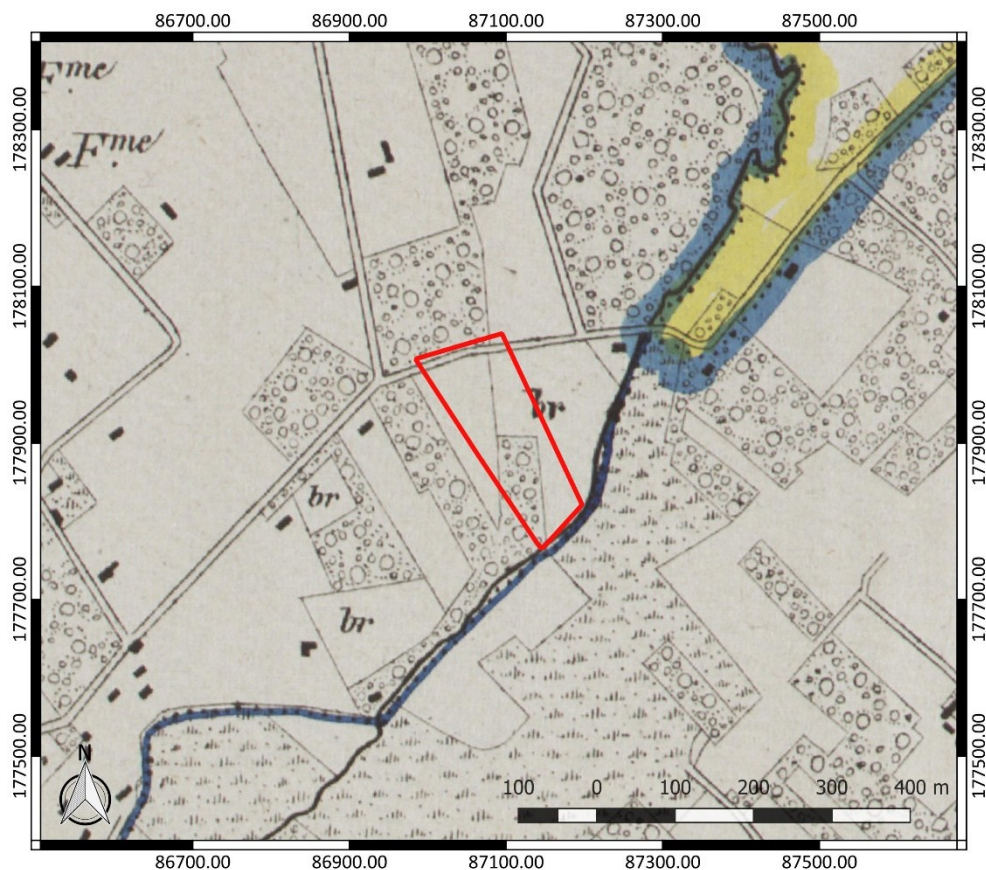
Een luchtfoto uit 1971 (Figuur 25) toont ons dat het uiterste zuiden van het terrein bebost is. De rest van het terrein is intussen in gebruik als akkerland. Een luchtfoto uit 1979-1990 (Figuur 26) geeft een gelijkaardig beeld als de voorgaande luchtfoto weer. Vanaf een luchtfoto uit 2022 zien we dat in het noorden van het terrein werken uitgevoerd worden voor de aanleg van de steenslagverharding. Het beeld komt vanaf dan overeen met het beeld dat we zien op een recente luchtfoto (Figuur 10).



Figuur 22: Atlas der Buurtwegen met aanduiding van het onderzoeksgebied (www.geopunt.be)



Figuur 23: Atlas cadastral parcellaire de la Belgique van Popp met aanduiding van het onderzoeksgebied (www.geopunt.be)



Figuur 24: Atlas cadastral parcellaire de la Belgique van Popp met aanduiding van het onderzoeksgebied (www.geopunt.be)



Figuur 25: Luchtfoto uit 1971 met aanduiding van het onderzoeksgebied (www.geopunt.be)



Figuur 26: Luchtfoto uit 1979-1990 met aanduiding van het onderzoeksgebied (www.geopunt.be)

2.4.3 Het onderzochte gebied in zijn archeologisch kader

De Centrale Archeologische Inventaris (CAI) vermeldt een aantal locaties in de omgeving van het onderzoeksgebied waar archeologische resten gekend zijn (Figuur 27). De in de nabijheid gelegen archeologische waarden en de locaties met een gelijkaardige landschappelijke ligging worden besproken. Ze zijn het relevantste om het archeologisch potentieel van het terrein in te schatten.

Hoger vermeldden we al dat eerder onderzoek in het noorden van het terrein geen relevante archeologische resten aan het licht heeft gebracht (CAI ID 983282).¹² Archeologienota ID 20237, net ten zuiden van het onderzoeksgebied, adviseerde dat er geen terreinonderzoek nodig was in het kader van de geplande werken.¹³

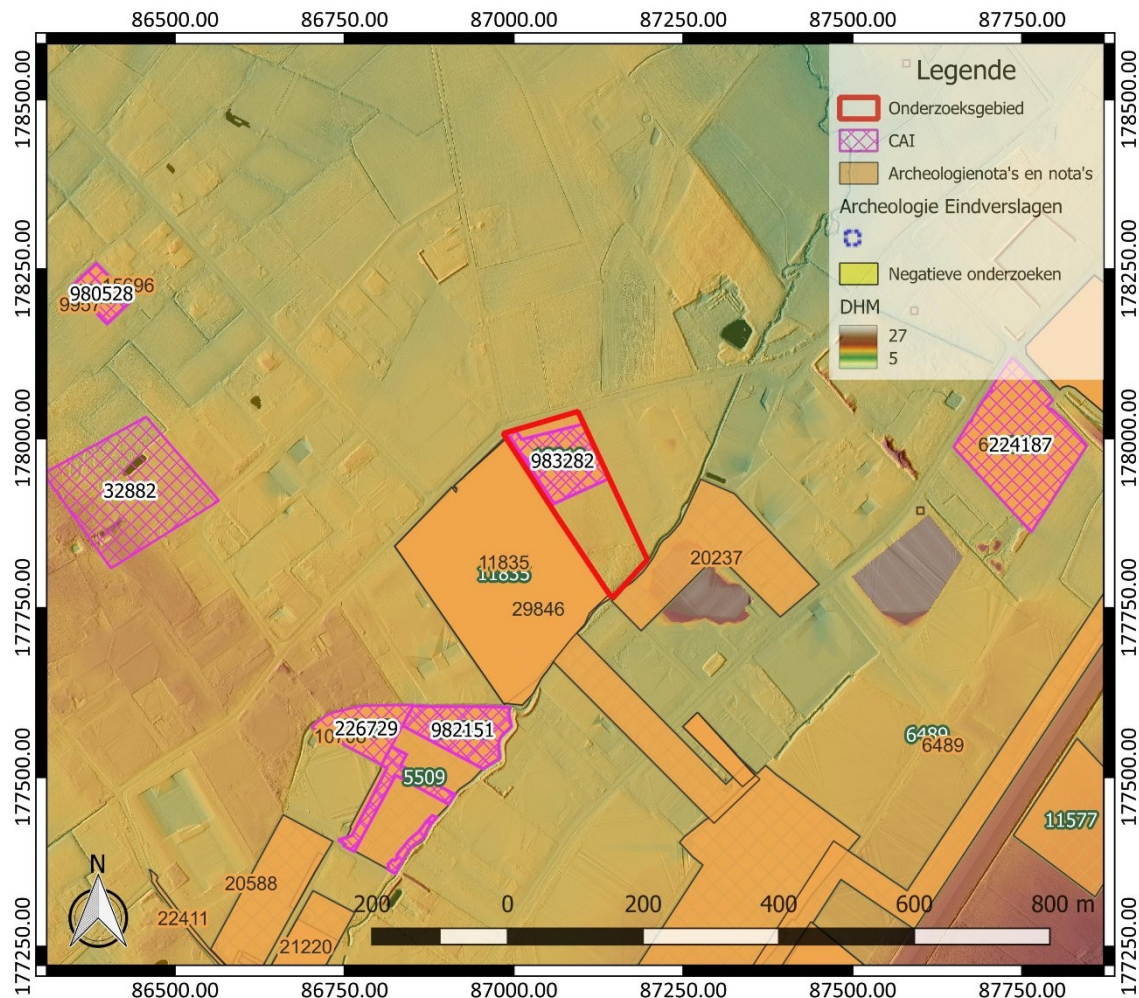
Archeologienota ID 29846 ten westen van het terrein adviseerde de uitvoering van terreinonderzoek.¹⁴ Een verslag daarvan is echter nog niet te vinden. Dat geldt ook voor

¹² Inventaris Onroerend Erfgoed 2026: Karreweg [online], <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/983282> (geraadpleegd op 30 maart 2026).

¹³ <https://loket.onroenderfgoed.be/archeologie/notas/notas/20237>

¹⁴ <https://loket.onroenderfgoed.be/archeologie/notas/notas/29846>

archeologienota ID 11575.¹⁵ Archeologienota ID 11835 adviseerde dat er geen terreinonderzoek meer nodig was in het kader van de geplande werken.¹⁶



Figuur 27: Overzichtskartaal Centrale Archeologische Inventaris met aanduiding van het onderzoeksgebied (<https://geo.onroerenderfgoed.be/>), weergegeven op het DTM 1 m en Hillshade DHM 5 m

Verder naar het zuiden toe werden bij een proefsleuvenonderzoek antropogene sporen, verstoringen en natuurlijke sporen aangetroffen (CAI ID 982151). Da antropogene sporen bestaan uit kuilen, paalkuilen en greppelfragmenten. Een aantal kan gedateerd worden in de nieuwste tijd.¹⁷ Onderzoek op een aangrenzend terrein bracht enkel drainagegreppels en een perceelsgracht aan het licht, die in de nieuwste tijd gedateerd worden (CAI ID 226729).¹⁸

Op een terrein ten zuiden hiervan vond een landschappelijk bodemonderzoek plaats (ID 21220). Het geeft aan dat er geen bijkomend archeologisch onderzoek meer nodig was in het kader van de geplande werken. Het aanwezige bodemarchief bleek er overwegend goed bewaard, maar de geplande werken blijken er slechts zeer beperkte en mogelijke aantasting voor het relevante

¹⁵ <https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/notas/11575>

¹⁶ <https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/notas/11835>

¹⁷ Inventaris Onroerend Erfgoed 2026: Meirestraat [online], <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/982151> (geraadpleegd op 30 maart 2026).

¹⁸ Inventaris Onroerend Erfgoed 2026: Karreweg [online], <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/226729> (geraadpleegd op 30 maart 2026).

archeologische bodemarchief te vormen. Daarom werd het potentieel op kennisvermeerdering in geval van verder onderzoek in het kader van de geplande werken nog slechts laag ingeschat.¹⁹

Ten westen is sprake van vondsten uit het neolithicum, die mogelijk wijzen op een nederzetting (CAI ID 32882).²⁰ Onderzoek ter hoogte van CAI ID 980528 leverde metalen objecten uit de nieuwe en de nieuwste tijd op. Verder was sprake van een recente gracht.²¹ Onderzoek ten oosten van het onderzoeksgebied bracht ook enkel greppels uit de nieuwste tijd aan het licht (CAI ID 224187).²²

Andere gekende archeologische waarden in de omgeving van het onderzoeksgebied bevinden zich al op vrij grote afstand ten opzichte van het onderzoeksgebied of kennen een verschillende landschappelijke ligging. Ze zijn weinig relevant om het archeologisch potentieel van het terrein in te schatten. Daarom worden ze hier niet nader toegelicht.

2.4.4 Interpretatie van het onderzochte gebied en synthese

Na uitvoering van het bureauonderzoek kunnen de onderzoeksvragen die vooropgesteld werden, beantwoord worden.

Welke aanwijzingen bevatten de bestaande bronnen over het archeologisch potentieel van het terrein? Wat is de landschapshistoriek en de gebruiksevolutie van het terrein?

Het onderzoeksgebied wordt gekenmerkt door een gunstige landschappelijke ligging. Het bevindt zich op de overgang van een matig droge naar een matig natte bodem, vlakbij een waterloop. Gekende archeologische waarden in de omgeving zijn voorlopig vrij beperkt. Ze dateren uit de steentijd, de nieuwe tijd en de nieuwste tijd.

Het noorden van het onderzoeksgebied werd in het kader van een eerdere fase van geplande werken op het terrein reeds onderzocht. Daarbij werden geen relevante archeologische resten aangetroffen. Deze zone werd daarop aangeduid als GGA-gebied. In de onderzochte zone worden geen relevante archeologische resten meer verwacht. In de zone daarbuiten kunnen we de aanwezigheid van relevante archeologische resten nog niet uitsluiten op basis van de gunstige landschappelijke kenmerken van het terrein.

Historische kaarten geven aan dat het onderzoeksgebied in de 18^{de} eeuw grotendeels bebost was en mogelijk ook deels in gebruik was als heide. Later werd een deel van het terrein omgevormd tot akkerland, tot we zien dat het in de 20^{ste} eeuw grotendeels uit akkerland bestond. Op basis van de gebruiksevolutie van het terrein verwachten we nog een goed bewaard bodemarchief aan te kunnen treffen, al toonde eerder onderzoek in het noorden van het terrein ook wel aan dat de ontbossing van het terrein een impact op het bodemarchief heeft gehad.

Wat is de impact van de geplande werken?

Binnen het volledige onderzoeksgebied worden bodemingrepen gepland. De voornaamste werken omvatten de aanleg van verhardingen en een wadi, groenaanleg en het rooien van bomen. De verstoringsdiepte van de geplande werken is overwegend beperkt tot ca. 35 cm. Dit doet besluiten dat binnen het volledige onderzoeksgebied het bodemarchief mogelijk bedreigd wordt. In de zone

¹⁹ Boudry 2022, 24-28

²⁰ Inventaris Onroerend Erfgoed 2026: Oude Waalstraat I [online], <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/32882> (geraadpleegd op 30 maart 2026).

²¹ Inventaris Onroerend Erfgoed 2026: Zulte Waalstraat [online], <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/980528> (geraadpleegd op 30 maart 2026).

²² Inventaris Onroerend Erfgoed 2026: Stokstraat I [online], <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/224187> (geraadpleegd op 30 maart 2026).

waar in het verleden reeds archeologisch onderzoek heeft plaatsgevonden, is de negatieve impact van de nu geplande werken verwaarloosbaar.

2.4.5 Afweging noodzaak verder vooronderzoek

In het noorden van het onderzoeksgebied vond in het kader van een eerdere fase van geplande werken op het terrein al archeologisch onderzoek plaats. Daarbij werd geen waardevolle archeologische vindplaats aangetroffen. Deze zone is aangeduid als GGA-gebied. In deze zone worden geen relevante archeologische resten meer verwacht.

De rest van het terrein beslaat een oppervlakte van ca. 12.466 m². De grote oppervlakte betekent dat we de resultaten van het eerder uitgevoerde onderzoek in het noorden van het terrein niet zo maar kunnen overnemen voor het zuiden van het terrein.

Het uitgevoerde bureauonderzoek geeft aan dat de rest van het onderzoeksgebied mogelijk nog archeologisch potentieel kent. Deze inschatting is vooral gebaseerd op de gunstige landschappelijke ligging van het terrein. Momenteel kunnen we voor de niet onderzochte zone op het terrein de aanwezigheid van relevante archeologische resten uit de steentijd tot de nieuwe tijd nog niet uitsluiten. Zowel sporensites als artefactensites kunnen aanwezig zijn.

We verwachten overwegend ook nog een goed bewaard bodemarchief aan te kunnen treffen op basis van het landgebruik van het terrein zoals we dat kennen van de geraadpleegde historische kaarten. Wel verwachten we dat de ontbossing van het terrein ook hier een negatieve impact gehad zal hebben.

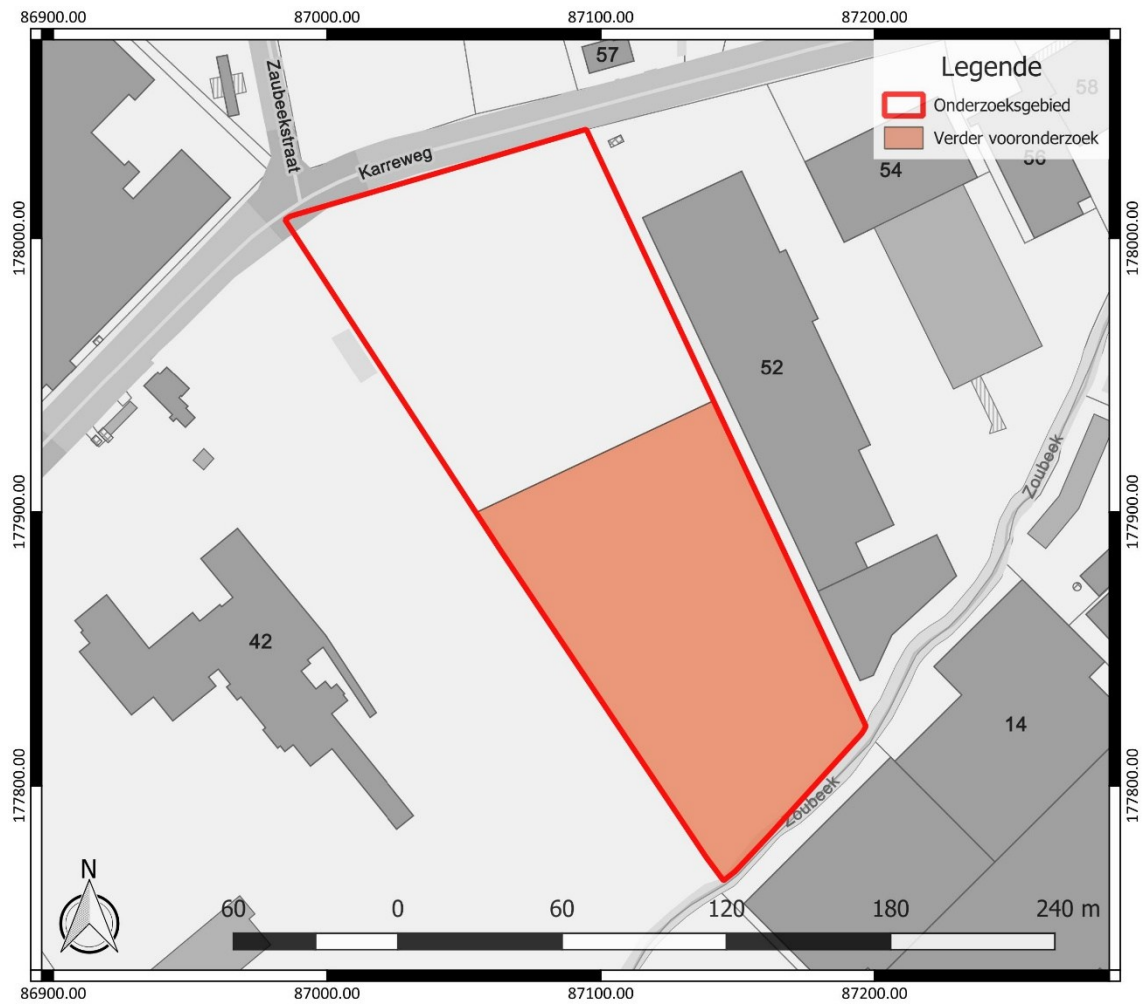
De geplande werken betekenen mogelijk een bedreiging voor het nog aanwezige bodemarchief. Gezien het archeologisch potentieel van het terrein is daarom bijkomend archeologisch vooronderzoek nodig in de zone waar bodemingrepen gepland worden en waar nog geen archeologisch onderzoek werd uitgevoerd. Het gaat om een zone met een oppervlakte van ca. 12.466 m².

Voor het verdere vooronderzoek wegen we verschillende onderzoeksmethodes af. Geofysisch onderzoek is niet aangewezen omdat dit geen gegevens over de chronologie van de eventueel gedetecteerde fenomenen kan opleveren. Het potentieel op kennisvermeerdering is voor deze onderzoekstechniek te beperkt.

Veldkartering is niet mogelijk binnen het onderzoeksgebied, omdat het volledige terrein bebouwd, verhard of begroeid is.

Landschappelijk bodemonderzoek is wel relevant om de bewaringstoestand van de bodem en het potentieel op goed bewaarde steentijd artefactensites beter in te kunnen schatten. Afhankelijk van de bewaringstoestand van de bodem en het potentieel op goed bewaarde steentijd artefactensites is mogelijk bijkomend onderzoek naar steentijd artefactensites nodig.

Tot slot dient ook een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd te worden om na te gaan of binnen het onderzoeksgebied relevante archeologische sporen aanwezig zijn. Deze onderzoekstechniek biedt daarvoor voldoende ruimtelijk inzicht en is geschikt omdat een site zonder complexe verticale stratigrafie verwacht wordt.



Figuur 28: Aanduiding van de zone waar verder vooronderzoek nodig is, weergegeven op het GRB (www.geopunt.be)

3 Samenvatting

Naar aanleiding van plannen voor de aanleg van een nieuwe verharding en wadi, groenaanleg en het rooien van bomen, diende een archeologienota opgesteld te worden. Uit het uitgevoerde bureauonderzoek blijkt dat in het noorden van het terrein eerder al archeologisch onderzoek heeft plaatsgevonden. Daarbij werden geen relevante archeologische resten aangetroffen.

Voor het zuiden van het terrein kunnen we de aanwezigheid van relevante archeologische resten echter nog niet volledig uitsluiten. Het betreft een omvangrijke zone, die beschikt over gunstige landschappelijke kenmerken. Dit maakte het terrein mogelijk interessant voor de mens in het verleden. Daarom houden we momenteel nog rekening met het mogelijke voorkomen van relevante archeologische resten uit de steentijd tot de nieuwe tijd, in de zone waar nog geen archeologisch onderzoek heeft plaatsgevonden.

We verwachten hier overwegend nog een goed bewaard bodemarchief aan te kunnen treffen, al houden we er rekening mee dat de ontbossing van het terrein een negatieve impact gehad kan hebben. De nu geplande werken op het terrein blijken eveneens mogelijk een bedreiging voor het nog aanwezige bodemarchief te vormen. Gezien het mogelijke archeologische potentieel van het terrein is daarom verder vooronderzoek nodig.

4 Bibliografie

4.1 Publicaties

Bogemans, F., 2007: *Toelichting bij de Quartairgeologische Kaart. Kaartblad 29 Kortrijk*, Brussel.

Boudry, T., 2022: *Nota Kruisem, Meirestraat 22. Deel 1: Verslag van Resultaten*, Gent (BAAC Vlaanderen Rapport 2051).

Ferket, R./J. Van Buggenhout, 2021: *Archeologienota Zulte – Karreweg*, Bornem (Rapporten All-Archeo bvba 1173).

Gyesbregths, D./N. Reyns, 2021: *Nota Zulte – Karreweg*, Bornem (Rapporten All-Archeo bvba 1251).

4.2 Websites

Agatha (2026)
<https://agatha.arch.be/>

Cartesius (2026)
<https://www.cartesius.be>

Databank ondergrond Vlaanderen (2026)
<https://dov.vlaanderen.be/>

Geoportaal Onroerend Erfgoed (2026)
<https://geo.onroenderfgoed.be/>

Geopunt Vlaanderen (2026)
<https://www.geopunt.be/>

Inventaris Onroerend Erfgoed (2026)
<https://inventaris.onroenderfgoed.be>

Onderzoeksbalans Onroerend Erfgoed Vlaanderen (2026)
<https://www.onroenderfgoed.be/onderzoeksbalans-archeologie>

5 Bijlagen

5.1 Archeologische periodes

